K.C.E. Society's

MOOLJI JAITHA COLLEGE (AUTONOMOUS), JALGAON

Question Bank/ Questions for Practice

For FYBA (Environmental Studies)

Chapter 6: Social Issues and Environment

(सामाजिक समस्या आणि पर्यावरण)

Sr. No.	Question with possible options	Correct Ans.
1.	1972 मध्ये स्टॉकहोम परिषदेत 'गरिबी हा सर्वात मोठा प्रदूषक होता' असे कोणी म्हटले होते? अ) राजीव गांधी ब) इंदिरा गांधी क) सोनिया गांधी ड) राहुल गांधी	ब
2.	भविष्यातील पिढ्यांच्या स्वतःच्या गरजा पूर्ण करण्याच्या क्षमतेशी तडजोड न करता वर्तमानाच्या गरजा पूर्ण करणारा विकास म्हणजे_____. अ) जलद विकास ब) आगाऊ विकास क) शाश्वत विकास ड) अन-टिकाऊ विकास	क
3.	उत्खनन, परिष्करण, निर्मिती आणि सामग्री वितरणाच्या प्रक्रियेत वापरल्या जाणाऱ्या ऊर्जेला _____ म्हणतात. अ) मूर्त ऊर्जा ब) भौतिक ऊर्जा क) रासायनिक ऊर्जा ड) गतिज ऊर्जा	अ
4.	शहरी निवासी आणि व्यापारी सुविधा यूएसए मध्ये अंदाजे _____ ग्रीन हाउस वायूंच्या उत्सर्जनासाठी जबाबदार आहेत अ) 05% ब) 15% क) 25% ड) 35%	ड

5.	शहरी वाहतूक मुख्यत्वे _____ पासून मिळणाऱ्या ऊर्जेवर अवलंबून असते. अ) सौर ऊर्जा ब) पवन ऊर्जा क) जीवाश्म इंधन ड) वीज	क
6.	महाराष्ट्रातील पुणे जिल्ह्यातील माहूर गावात पाणी वाचवण्यासाठी पाणी पंचायत म्हणून ओळखली जाणारी चळवळ कोणी सुरू केली? अ) विलासराव देशमुख ब) विलासराव साळुंखे क) शरदचंद्र पवार ड) अमीर खान	ब
7.	खालील पद्धतीमुळे शेतीतील पाण्याची बचत होऊ शकते. अ) ठिबक सिंचन ब) पूर सिंचन क) पृष्ठभाग सिंचन ड) बारमाही सिंचन	अ
8.	धरणांपासून ग्राहकापर्यंत पाणी वाहून नेणारे कालवे आणि पाईप्स हस्तांतरणादरम्यान जवळजवळ _____ नुकसान करतात. अ) 50% ब) 40 % क) 30 % ड) 20 %	अ
9.	राजस्थानच्या _____ भागाला लागवडीसाठी उपलब्ध पाणी वाटण्यासाठी पारंपारिक जल संचयन पद्धतींचा समृद्ध वारसा आहे. अ) वगड ब) मेवाड क) मारवाड ड) मेवात	ब
10.	टिहरी प्रकल्प _____ मध्ये आहे. अ) उत्तर प्रदेश ब) मध्य प्रदेश क) उत्तराखंड	क

	ड) महाराष्ट्र	
11.	_____ आम्ही संसाधने कशी वापरतो आणि वितरीत करतो त्याशी संबंधित समस्यांशी संबंधित आहे. अ) भूवैज्ञानिक नैतिकता ब) जैविक नैतिकता क) सामाजिक नैतिकता ड) पर्यावरणीय नैतिकता	ड
12.	1985 मध्ये, _____ ने भारताच्या पर्यावरणाच्या स्थितीवर पहिला अहवाल प्रकाशित केला. अ) अनिल अग्रवाल ब) नॉर्मा अल्वारेस क) सुनीता नारायण ड) वंदना शिव	अ
13.	कोणाचा विश्वास होता की 'मानव हे' खालच्या प्राणी साम्राज्याचे विश्वस्त आहेत 'आणि इतर प्रकारच्या जीवनाचे स्वामी नाहीत'? अ) पंडित जवाहरलाल नेहरू ब) महात्मा गांधी क) लालबहादूर शास्त्री ड) सरदार वल्लभभाई पटेल	ब
14.	एक बिष्णोई स्त्री, अमृता देवी, खेजरी झाडांची कटाई टाळण्यासाठी झाडांना चिकटून राहिली ज्याला _____ द्वारे ओळखले जाते. अ) चिपको आंदोलन ब) नर्मदा चळवळ क) नवदान चळवळ ड) सायलेंट व्हॅली चळवळ	अ
15.	निसर्गावर प्रेम निर्माण करणे, मजबूत _____ क्रिया घडवते. अ) पर्यावरण विरुद्ध ब) पर्यावरण फोबिक क) पर्यावरण पूरक ड) अ) आणि क) दोन्ही	क

16.	_____ शांतीनिकेतनची स्थापना केली आणि पर्यावरणावर आधारित तत्त्वज्ञान शिकवले. अ) महात्मा गांधी ब) रवींद्रनाथ टागोर क) आर के नारायण ड) खुशवंत सिंग	ब
17.	निसर्ग संवर्धनासाठी नैतिकता आणण्यासाठी _____ आवश्यक आहे. अ) पर्यावरण शिक्षण ब) संवर्धन जागरूकता क) प्रगत शहरी विकास ड) अ) आणि ब) दोन्ही	ड
18.	भारतातील संवर्धन नैतिक आणि पारंपारिक मूल्य प्रणालींचा एक भाग म्हणून, विविध वनस्पतीना धार्मिक महत्त्व दिले गेले आहे; त्यापैकी एक पिंपळ समाविष्ट आहे; असे म्हणतात की ज्याच्या खाली _____ यांना ज्ञान प्राप्त झाले. अ) गौतम बुद्ध ब) वर्धमान महावीर क) श्रीराम ड) लक्ष्मी आणि विष्णू	अ
19.	_____ च्या हवामानशास्त्रज्ञांनी 20 व्या शतकात हवामानातील बदलांचा अंदाज लावण्यासाठी अनेक प्रयोगांच्या परिणामांचे पुनरावलोकन केले आहे. अ) इंडियन पॅनल ऑफ क्लायमेट चेंज (IPCC) ब) इंटरनॅशनल पॅनल ऑन क्लायमेट चेंज (IPCC) क) इंटरगव्हर्नमेंटल पॅनल ऑन क्लायमेट चेंज (IPCC) ड) इंडो-इस्राएल पॅनल ऑन क्लायमेट चेंज (IPCC)	क
20.	हवामान बदलाचा परिणाम म्हणून, आयपीसीसी नुसार जागतिक सरासरी समुद्र पातळी 2100 पर्यंत 9 वरून _____ पर्यंत वाढण्याचा अंदाज आहे. अ) 77 सेमी ब) 88 सेमी क) 99 सेमी ड) 109 सेमी	ब

21.	पृथ्वीवर पोहोचणारी सुमारे 75% सौर ऊर्जा पृथ्वीच्या पृष्ठभागावर _____ जाते/ होते जी पृथ्वीचे तापमान वाढवते. अ) शोषली ब) उत्सर्जित क) अपवर्तित ड) परावर्तित	अ
22.	पूर्व-औद्योगिक काळापासून वातावरणातील कोणता वायू 31% वाढला आहे, ज्यामुळे खालील वातावरणात अधिक उष्णता अडकते? अ) कार्बन मोनोऑक्साइड ब) मिथेन क) कार्बन डाय ऑक्साईड ड) सीएफसी	क
23.	जेव्हा कोळसा, तेल आणि नैसर्गिक वायू यासारखे जीवाश्म इंधन जाळले जातात, तेव्हा सल्फर डायऑक्साइड आणि _____ सारखी रसायने तयार होतात आणि आम्ल पाऊस पडतात. अ) कार्बन डायऑक्साइड ब) क्लोरोफ्लोरोकार्बन क) नायट्रोजन सल्फेट ड) नायट्रोजन ऑक्साईड	ड
24.	आम्ल पावसाची / पर्जन्याची निर्मिती कशी थांबवायची? अ) जीवाश्म इंधनातून कमी ऊर्जा वापरून ब) अधिक कोळशाचा वापर करून क) अधिक SO_2 उत्सर्जित करून ड) अधिक NO_2 उत्सर्जित करून	अ
25.	ऑक्सिजनवरील सूर्यप्रकाशाच्या क्रियेमुळे _____ तयार होते. अ) व्हिटॅमिन डी ब) ओझोन क) सल्फर डायऑक्साइड ड) वरील सर्व	ब
26.	वातावरणातील ओझोनचा थर सूर्यापासून येणाऱ्या धोकादायक _____ पासून पृथ्वीवरील जीवनाचे रक्षण करतो.	ड

	अ) अल्फा विकिरण बी) बीटा विकिरण क) गामा विकिरण ड) अतिनील किरणे	
27.	_____ रसायनामुळे ओझोन थराला धोका निर्माण झाला. अ) क्लोरोफ्लोरोकार्बन ब) गंधकयुक्त आम्ल क) नायट्रिक आम्ल ड) H2S	अ
28.	ओझोन थर नष्ट झाल्यामुळे _____ कर्करोगाची प्रकरणे वाढल्याचे दिसून येते. अ) त्वचा ब) रक्त क) मेंदू ड) पोट	अ
29.	आण्विक आपत्ती आणि गळतीमुळे _____ चा विकास होतो. अ) कर्करोग ब) थायरॉईड ट्यूमर क) मोतीबिंदू ड) वरील सर्व	ड
30.	झाडाच्या नुकसानामुळे मातीची धूप होऊन नुकसान होते, जे शेवटी _____ तयार करते. अ) मिष्टान्न ब) सुपीक जमीन क) पडीक जमीन ड) दलदल	क
31.	पडीक जमिनीच्या विकासाचे उत्पादन काय आहे? अ) ग्रामीण भागातील उत्पन्नाचे स्त्रोत बनवा ब) इंधनाचा सतत पुरवठा सुनिश्चित करा क) कृषी वनीकरण करा ड) वरील सर्व	ड
32.	_____ प्लास्टिकचे उत्पादन आणि वापर नियंत्रित करणारे भारतातील पहिले राज्य होते. अ) उत्तर प्रदेश ब) हिमाचल प्रदेश	ब

	क) महाराष्ट्र ड) तामिळनाडू	
33.	_____ नवीन वस्तूंच्या सतत खरेदीशी संबंधित आहे, त्यांची खरी गरज, टिकाऊपणा, उत्पादनाची उत्पत्ती किंवा त्यांच्या निर्मिती आणि विल्हेवाटीचे पर्यावरणीय परिणाम याचे विश्लेषण करते. अ) ग्राहकवाद ब) संन्यास क) अ आणि ब दोन्ही ड) वरीलपैकी काहीही नाही	अ
34.	कमी करा, पुन्हा वापरा आणि _____, किंवा तीन-आर तत्व, कचरा व्यवस्थापनामध्ये नवीन संकल्पना आहे. अ) पुनर्विक्री ब) पुनरुत्पादन क) रिसायकल ड) पुन्हा करा	क
35.	भारत सरकारने पर्यावरण (संरक्षण) कायदा कधी तयार केला? अ) 1972 ब) 1986 क) 1975 ड) 1996	ब
36.	पर्यावरण संरक्षण कायदा लागू करण्यासाठी जनतेची चिंता आणि पाठिंबा महत्त्वपूर्ण आहे; हे _____ द्वारे समर्थित असणे आवश्यक आहे. अ) प्रबुद्ध माध्यम ब) अत्यंत जागरूक धोरणकर्ते क) माहिती देणारी न्यायपालिका आणि प्रशिक्षित तंत्रज्ञ ड) वरील सर्व	ड
37.	प्रदूषण नियंत्रित करून आपली हवा स्वच्छ करण्यासाठी सरकारने _____ मध्ये हवा (प्रदूषण प्रतिबंध आणि नियंत्रण) कायदा पारित केला. अ) 1961 ब) 1971 क) 1981 ड) 1991	क
38.	वातावरणातील प्रदूषणाची पातळी आणि विशिष्ट स्रोतांवर हवेची चाचणी करून, सरकारने _____	अ

	ची स्थापना केली आहे. अ) प्रदूषण नियंत्रण मंडळ ब) प्रदूषण साफ करणारे बोर्ड क) प्रदूषण मापन मंडळ ड) प्रदूषण मंडळ	
39.	जल प्रतिबंधक आणि प्रदूषण नियंत्रण कायदा _____ द्वारे पाण्याचे प्रदूषण रोखत नाही. अ) औद्योगिक कचरा पाणी ब) घरगुती सांडपाणी क) शेतीचे सांडपाणी ड) नैसर्गिक कचरा पाण्याचे स्त्रोत	ड
40.	जल प्रदूषण रोखण्यासाठी व्यक्ती खालीलपैकी काय करू शकते? अ) घरात कचरा टाका किंवा औद्योगिक नाला ब) कचरा बाहेर काढण्यासाठी शौचालयांचा वापर करा वस्तू क) रासायनिक खतांऐवजी कंपोस्ट वापरा ड) विविध प्रकारचे कीटकनाशके वापरा	क
41.	2002 मध्ये वन्यजीव संरक्षण कायद्यातील सुधारणा अधिक कडक आहे आणि स्थानिक लोकांद्वारे _____ संसाधनांचा वापर प्रतिबंधित करते. अ) व्यावसायिक ब) गैर-व्यावसायिक क) घरगुती ड) औषधी	अ
42.	1980 चा वनसंरक्षण कायदा _____ नियंत्रित करण्यासाठी लागू करण्यात आला. अ) जंगल प्रदूषण ब) जंगलतोड क) पडीक जमीन ड) जंगलातील जल प्रदूषण	ब
43.	पृथ्वी दिवस _____ रोजी साजरा केला जातो. अ) 22 एप्रिल ब) 22 मे क) 22 जून ड) 22 जुलै	अ

44.	21 मार्च हा _____ म्हणून घोषित केला आहे. अ) जागतिक वनीकरण दिवस ब) जागतिक आरोग्य दिन क) जागतिक वारसा दिवस ड) पृथ्वी दिवस	अ
45.	खालीलपैकी कोणता दिवस जागतिक ओझोन दिवस म्हणून ओळखला जातो? अ) 16 सप्टेंबर ब) 16 सप्टेंबर क) 6 ऑगस्ट ड) 11 जून	ब
46.	जगभरातील अनेक जमातींमध्ये, हिंदी महासागरातील अंदमानातील _____ कमी होत आहेत. अ) जरावा ब) नेग्रीटो क) ओंज ड) सेंटिनीलीज	अ
47.	_____ जमीन व्यवस्थापन कार्यक्रम जो एखाद्या प्रदेशाकडे त्याच्या सर्व पाणी संबंधित समस्यांच्या दृष्टीकोनातून पाहतो. अ) पडीक जमीन व्यवस्थापन ब) पाणलोट व्यवस्थापन क) सांडपाण्याचे व्यवस्थापन ड) ओले जमीन व्यवस्थापन	ब
48.	राजस्थानच्या मेवाडमध्ये रेन वॉटर हार्वेस्टिंग सिस्टीमचे उदाहरण म्हणजे _____ आहे, जी खुली खोदलेली विहीर असते ज्याचे अनेक मालक असतात. अ) साजा कुवा ब) चक क) हेंबर ड) बंधा	अ
49.	जर मोठ्या आकाराचे नवीन प्रकल्प पास करायचे असतील, तर सरकारने _____ चा सारांश अहवाल प्रकाशित करणे आणि 'सार्वजनिक सुनावणी' करणे अनिवार्य करते.	क

	अ) प्रदूषण परिणाम मूल्यांकन ब) हवामान बदल अहवाल क) पर्यावरणीय प्रभाव मूल्यांकन (EIA) ड) पीसीबी	
50.	नूतनीकरणयोग्य संसाधने राखण्यासाठी, कार्बन डाय ऑक्साईडची पातळी कमी करण्यासाठी आणि पृथ्वीच्या वातावरणात ऑक्सिजनची पातळी राखण्यासाठी _____ आवश्यक आहेत. अ) नद्या ब) जंगले क) शहरी विकास ड) आधुनिक तंत्रज्ञान	ब

---------- प्रश्न बँकेचा शेवट----------